

2. Почепцов Г. Г. Теорія комунікації. [2-ге вид., доп.]. К.: ВЦ «Київський університет». 1999. 308 с.

3. Проктор, Роберт Н. Війна проти раку: Як політика формує наше знання і незнання про рак. Нью-Йорк: BasicBooks. 356 р. URL: <https://archive.org/details/cancerwars00robe>

4. Як розпізнати фейк: посібник для журналістів та користувачів соцмереж. Sostav.ua: вебсайт. URL: <https://sostav.ua/publication/kak-raspoznat-fejk-posobie-dlya-zhurnalistov-i-polzovatelej-sotssetej-68689.html>

Науковий керівник: д.ю.н, доцент Смазнова І. С.

Боброва Тетяна Анатоліївна

*аспірантка кафедри загальної теорії права та держави
Національного університету «Одеська юридична академія»*

«НЕГАТИВНА» ПРАВОТВОРЧІСТЬ ЯК ЗАСІБ ВДОСКОНАЛЕННЯ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ

В умовах воєнного часу Україна є символом незламності так, як відстоює природні цінності та принципи людського буття. Саме вони є основою не тільки національного, але й міжнародного законодавства, яке на жаль, виявилось не дієвим інструментом задля стримування держави – агресора. Правотворча діяльність сьогодні має неабияк динамічний характер: до 24 лютого цього року законодавство реформувалось відповідно до європейських стандартів, на період воєнного часу вступили в силу свої тимчасові закони, після закінчення війни ми маємо завершити розпочаті реформи у правильному руслі.

25.06.2021 року зареєстровано Проект Закону про правотворчу діяльність за № 5707, який відповідно до його ч. 1 ст. 1 спрямований на визначення засад та порядку здійснення правотворчої діяльності в Україні, зокрема принципів правотворчої діяльності та регулювання відносин, пов'язаних із її плануванням, розробкою, прийняттям (виданням) та реалізацією нормативно-правових актів. В даному законопроекті надається визначення правотворчої діяльності як діяльності з планування, розробки проекту нормативно-правового акта (його концепції) та прийняття (видання) нормативно-правового акта, метою якої є правове врегулювання та/або охорона суспільних відносин [1].

Вважається, що правотворчість передбачає не тільки створення (видання) норм права, але їх зміну й скасування на меті врегулювання суспільних відносин, проте, ці аспекти даним проєктом не охоплені. В законопроєкті зазначається, що його положення не поширюються на рішення та висновки Конституційного Суду України, судові рішення та ін. акти (перелік яких міститься у ст. 3 Проєкту). Однак, одним із видів правотворчості є саме судова правотворчість, яка звичайно є особливо поширеною у країнах загальної системи права, хоча фактично має місце і в континентальній правовій системі. Аналіз процесу формування «негативної» правотворчості в різних правових системах, свідчить про сталу тенденцію абсолютно виваженого і адаптованого в часі регламентування суспільних відносин саме за допомогою судових приписів, що є вкрай важливим у контексті зближення різних правових систем, культур та захисту прав і свобод людини в контексті сучасних євроінтеграційних процесів.

Етап завершення розпочатих реформ має характеризуватися не тільки швидкістю, але й якістю, кожна новостворена норма має бути дієвою й актуальною. Тож ті правила поведінки, які таким стандартам не відповідають повинні бути змінені або ж скасовані. Одним із суб'єктів правотворчої діяльності, який здатен адаптувати нормативно – правові акти до європейського законодавства є спеціалізований судовий орган, що здійснює конституційний контроль – Конституційний Суд України. Шляхом визнання неконституційним нормативно – правовий акт чи його положення відбувається фактичне скасування неконституційних та незаконних актів, що в свою чергу прискорює та підвищує якість законодавства.

Така «негативна» правотворчість має здійснюватися з використанням сучасних юридичних технологій, до складу яких відноситься і система відповідних засобів – юридична техніка. В. В. Дудченко акцентує увагу на тому, що у первісному, споконвічному розумінні термін «техніка» не несе суто матеріально – технічного навантаження, а передбачає передусім ще й інтелектуальну вправність, сферу мислимого, свідомого [2, с. 44]. Саме інтелектуальні зусилля «негативний» правотворець здійснює під час встановлення невідповідності правового акту чи його положення Конституції. Т. С. Подорожна виділяє такі унікальні засоби (технології) як конституційне «зважування» цінностей; логіка конституційних принципів; конституцій-

ний вимір справедливого та належного в контексті розгляду методології конституціоналізації правового порядку [3, с. 5]. Вважаємо, що при здійсненні «негативної» правотворчості доцільно використовувати технологію повторної правової експертизи. В. Є. Мачульська зазначає, що підзаконні нормативні акти й методичні рекомендації акцентують увагу на одному об'єкті наукової правової експертизи – проєктах нормативно-правових актів. Однак практика експертної діяльності засвідчує можливість наукових правових експертиз значно ширшого кола об'єктів [4, с. 57]. У цьому зв'язку, слухним є визначення Д. Г. Манько, який представляє правову експертизу юридичних документів як певну послідовність дій по перевірці відповідності документів, як у цілому так і окремих частин, чинному законодавству, а також цілям які переслідувалися зацікавленими особами під час створення цих документів. Окрім того, експертні дослідження можуть бути проведені як щодо проєктів документів, так і до вже створених письмових правових актів [5]. При здійсненні «негативної» правотворчості об'єктом правової експертизи є діючий нормативно – правовий акт, а не його проєкт. Завданням такої експертизи є визначення відповідності нормативно – правового акту чи його положення нормам Конституції та підготовка обґрунтованого рішення спеціалізованим судовим органом, який здійснює конституційний контроль. Результатом негативної правотворчості є акт «негативної» правотворчості, який є юридичним документом, що містить у собі правову позицію суду, щодо фактичного скасування чинних нормативно-правових актів або їхніх частин шляхом визнання їх неконституційними або незаконними. Так, станом на квітень 2022 року у роботі Конституційного Суду України перебуває 71 конституційна скарга [6], результатом розгляду яких можемо мати й акти «негативної» правотворчості.

То ж доки наші військові відстоюють панування загальнолюдських цінностей на фронті, науковій спільноті та фахівцям у сфері правотворчої діяльності зокрема, необхідно вже зосереджувати увагу на тих нормах, які потребують зміни або ж скасування. Так, як після перемоги природніх принципів права над агресією та свавіллям, на суб'єктів правотворчості покладатиметься велика відповідальність щодо вдосконалення правового регулювання відповідно до майбутніх викликів, що постануть перед нескореною, незалежною та правовою державою.

Список використаних джерел

1. Проект Закону про правотворчу діяльність від 25.06.2021 р. № 5705. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=72355 (дата звернення 18.05.2022)
2. Дудченко В. В. Ціннісний вимір юридичної техніки. *Наука та суспільне життя України в епоху глобальних викликів людства у цифрову еру (з нагоди 30-річчя проголошення незалежності України та 25-річчя прийняття Конституції України)* : у 2 т. : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Одеса, 21 трав. 2021 р.) / за загальною редакцією С. В. Ківалова. – Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2021. Т. 1. С. 44-46.
3. Подорожна Т. С. Правовий порядок: теоретико – методологічні засади конституціоналізації: автореф. дис. д-ра. юрид. наук : спец. 12.00.01. Київ. 2017. 41 с.
4. Мочульська М. Є. Правова доктрина та наукова експертиза: взаємодія в сучасних умовах. *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ*. 2012. № 4. С.55 – 64
5. Манько Д. Г. Технологія проведення правової експертизи юридичних документів. *Наукові записки Міжнародного гуманітарного університету*. 2016. С.63-67. URL: <http://www.sci-notes.mgu.od.ua/archive/v25/22.pdf> (дата звернення 01.05.2022)
6. Офіційний вебсайт Конституційного Суду України. URL: <https://ccu.gov.ua/novyna/konstytuciynny-sud-ukrayiny-v-umovah-voyennogo-stanu-i-v-osoblyvyu-period-prodovzhuje-0> (дата звернення 19.05.2022)

Науковий керівник: д.ю.н., професор Дудченко В. В.

Булгару Вікторія Миколаївна

*студентка 1-го курсу факультету психології, політології та соціології
Національного університету «Одеська юридична академія»*

ФЕНОМЕН ІНФОРМАЦІЙНОЇ ВІЙНИ У СУЧАСНОМУ СВІТІ

У сучасних геополітичних, великих політичних, етнічних, соціальних конфліктах, що переростають у військові, все більше значення надається так званій інформаційній війні. Інформаційна війна, як і будь-яка інша, представляє протистояння сторін, які мають різні позиції та погляди. Проте, зброєю у такій війні виступатиме не звичні всім автомат чи гвинтівка, а ретельно підібрана та підго-